

DÜMAD

Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi

WOJMUR

World Journal of Multidisciplinary Research

Yıl / Year: 2023 Cilt / Volume: 6

Sayı / Issue: Prof. Dr. Durmuş Ali Arslan Özel Sayısı

ISSN: 2717-6592

2023

DÜMAD

Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi

WOJMUR

World Journal of Multidisciplinary Research

Yıl / Year: 2023 Cilt / Volume: 6

Sayı / Issue: Prof. Dr. Durmuş Ali Arslan Özel Sayısı

ISSN: 2717-6592

2023

İletişim/Contact

Phone : +90 530 139 47 99
e-mail : ahmetcaparlar@gmail.com
web : <https://dergipark.org.tr/tr/pub/dumad>

Copyright © 2022

Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi / World Journal of Multidisipliner Research

All rights reserved

DÜMAD (Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi) Editör Kurulu
WOJMUR (World Journal of Multidisipliner Research) Editorial Board

Bas Editör-Yazı İşleri Müdürü / Editor-in-Chief

Dr. Ahmet ÇAPARLAR
(TÜRKİYE)

Özel Sayı Editörü

Doç. Dr. Haydar ÇORUH
(TÜRKİYE)

Uluslararası Editörler ve Danışma Kurulu/ International Editorial and Advisory Board

Prof. Dr. Abdulqodir TOSHQULOV	ÖZBEKİSTAN/UZBEKISTAN
Prof. Dr. Aynur KHUZHAKHMETOV	BAŞKURDİSTAN/ BASHKORTOSTAN
Prof. Dr. Bekezhan A. AKHAN	KAZAKİSTAN/KAZAKHISTAN
Prof. Dr. Eldar HACIYEV NABIYEVİÇ	DAĞİSTAN/DAGESTAN
Prof. Dr. Eshiev ASYLBEK	KIRGIZİSTAN/KYRGYZSTAN
Prof. Dr. Galib SAYILOV	AZERBAYCAN/AZERBAIJAN
Prof. Dr. Mehmet KARATAŞ	TÜRKİYE/TURKEY
Prof. Dr. Muhtar MIROV	KAZAKİSTAN/KAZAKHISTAN
Prof. Dr. Obidjon SOFİYEV	ÖZBEKİSTAN/UZBEKISTAN
Prof. Dr. Radık GALİULLİN	TATARİSTAN/TATARISTAN
Prof. Dr. Rahimmammet KÜRENOV	TÜRKMENİSTAN/TURKMENISTAN
Prof. Dr. Redzeb SKRİJELJ	SİRBİSTAN/SERBIA
Prof. Dr. Rif AXMADİEV	BAŞKURDİSTAN/ BASHKORTOSTAN
Prof. Dr. Roza Zh. KURMANKULOVA	KAZAKİSTAN/KAZAKHISTAN
Prof. Dr. Nübar HAKİMOVA	AZERBAYCAN/AZERBAIJAN
Prof. Dr. Svetlana Petrovna ANZOROVA	RUSYA/RUSSIA
Assoc. Prof. Dr. İsa KALAYCI	TÜRKİYE/TURKEY
Assoc. Prof. Dr. Hankişi MEMMEDOV	AZERBAYCAN/AZERBAIJAN
Assoc. Prof. Dr. Gülşen EMİNOVA	AZERBAYCAN/AZERBAIJAN
Assoc. Prof. Dr. Naile HÜSEYNOVA	AZERBAYCAN/AZERBAIJAN
Assoc. Prof. Dr. Kakajan JANBEKOV	TÜRKMENİSTAN/TURKMENISTAN
Assoc. Prof. Dr. Selim BEZERAJ	KOSOVA/KOSOVO
Assoc. Prof. Dr. Zümrüd MANSİMOVA	AZERBAYCAN/AZERBAIJAN
Asst. Prof. Dr. Ali TOPÇUK	ALMANYA/GERMANY
Dr. Moslem SARBAST	MACARİSTAN/HUNGARY

Anara A. KARAGULOVA
Hüseyin BEYOĞLU
Necat KEVSEROĞLU

KAZAKİSTAN/KAZAKHISTAN
IRAK/IRAQ
IRAK/IRAQ

Yabancı Dil ve Alan Editörleri / Foreign Language and Field Editors

Prof. Dr. Bekezhan A. AKHAN

KAZAKİSTAN/KAZAKHISTAN

Prof. Dr. Galib SAYILOV

AZERBAYCAN/AZERBAIJAN

Prof. Dr. Mehmet KARATAŞ

TÜRKİYE/TURKEY

Prof. Dr. Muhtar MIROV

KAZAKİSTAN/KAZAKHISTAN

Assoc. Prof. Dr. Kakajan JANBEKOV

TÜRKMENİSTAN/TURKMENISTAN

Asst. Prof. Dr. Ali TOPÇUK

ALMANYA/GERMANY

Necat KEVSEROĞLU

IRAK/IRAQ

Sayı Hakemleri / Reviewers of the Issue

Prof. Dr. Aysun TÜRKMEN (Giresun Akademisi)
Prof. Dr. Düriye BOZOK (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa BOZ (Çanakkale On sekiz Mart
Üniversitesi) Prof. Dr. Emin ATASOY (Bursa Uludağ
Üniversitesi)
Prof. Dr. Sabri ERDEM (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Seyfeddin RZASOY (Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi)
Prof. Dr. Behcet KIR (Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Bengü KAPLAN (Mersin Üniversitesi)
Prof. Dr. Hasan KAYA (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet KARATAŞ (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi)
Prof. Dr. Ruhi KAPLAN (Mersin Üniversitesi)
Doç. Dr. Arzu ÖNEL (Kafkas Üniversitesi)
Doç. Dr. Cem GÜZELOĞLU (Ege Üniversitesi)
Doç. Dr. Ebru Belkıs GÜZELOĞLU (Ege Üniversitesi)
Doç. Dr. Ayşegül ATAY (Erciyes Üniversitesi)
Doç. Dr. Eser ÜLTAY (Giresun Üniversitesi)
Doç. Dr. Hakan AKYURT (Giresun Üniversitesi)
Doç. Dr. Neslihan ÜLTAY (Giresun Üniversitesi)
Doç. Dr. Osman Vedüd EŞİDİR (Fırat Üniversitesi)
Doç. Dr. Seda GÜNDÜZALP (Munzur Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa Murat KALE (Çankırı Karatekin Üniversitesi)
Doç. Dr. Selçuk KORUCUK (Giresun Üniversitesi)
Doç. Dr. Yeliz PEKERŞEN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Doç. Dr. Zeynep YÜCE (Kafkas Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet HAŞİMİ (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi)
Doç. Dr. Kürşat KARACAGİL (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi)
Doç. Dr. Aipovich Yerkin TOKPANOV (Zhetysu University)
Doç. Dr. Gülcan DEMİROĞLU TOPÇU (Ege Üniversitesi)
Doç. Dr. Serdar Musa TAŞKAYA (Mersin Üniversitesi)
Doç. Dr. Ebru B. GÜZELOĞLU (Ege Üniversitesi)
Doç. Dr. Kazım KAYA (Ahi Evran Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Eray TURPÇU (Giresun Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ali GÜRBÜZ (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Eray TURPÇU (Giresun Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Gül USLU (Sinop Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ayhan AKBAŞ (Abdullah Gül Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi İhsan TUĞAL (Muş Alparslan Üniversitesi)
Dr. Ahmet KUŞÇI (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi)
Dr. Raheme DENİZ (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Caner ÇATAL (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi)
Dr. Beyazıt SÖYLEMEZ (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi)
Dr. Murat Bekleyiş APAYDIN (Munzur Üniversitesi)
Dr. Nigar İSMAİLOVA (Azerbaijan State Pedagogical University)
Dr. Öğr. Üyesi Eray TURPÇU (Giresun Üniversitesi)
Arş. Gör. Dr. Caner AYDEYER (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi)
Arş. Gör. Dr. Ali ERASLAN (Gazi Üniversitesi)
Akif BAYĞIN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Dergi içerisinde yer alan içeriklerden sadece ilgili yazarlar sorumludur. Editör ve danışma kurulu sorumlu tutulamaz. DÜMAD (Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi), Hakemli bir dergidir. Yılda 2 sayı (özel sayı hariç) olacak şekilde yayınlanır.

EDİTÖRDEN

DÜMAD Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi'nin kurucu editörü olan Prof. Dr. Durmuş Ali ARSLAN'ın 4 Mart 2021 tarihinde geçirmiş olduğu kalp krizi sonucu vefat etmesinin üzerinden yaklaşık iki yıl geçmesine rağmen bu vakitsiz kaybın derin üzüntüsünü ilk günkü tazeliğiyle hissediyoruz. Merhum hocamızın mirası DÜMAD, kendisinin vefatından sonraki süreçte de bilime hizmet düsturunu şiar edinerek bilimsel araştırma çalışmalarını yayımlamaya devam etmiştir. Yılda iki sayı yayımlamaya devam eden DÜMAD yönetimi, 6. yılında derginin kurucu editörü olan Prof. Dr. Durmuş Ali Arslan'ın hatırası için özel bir sayı (*Prof. Dr. Durmuş Ali Arslan Özel Sayısı*) yayımlamayı kararlaştırmıştır. Bu vesileyle merhum hocamıza Yüce Allaktan rahmet, yakınlarına ise baş sağlığı dileklerinizi iletıyoruz.

DÜMAD *Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi*'nin altıncı yayım yılında okuyucularımıza Türkçe ve İngilizce dillerinden oluşan toplamda 10 derleme ve 16 araştırma makalesi sunduk. Çalışmalarıyla hem dergimize destek olan hem de bilimsel birikime hizmet eden değerli yazarlarımıza ve makalelerin değerlendirme sürecinde kıymetli vakitlerini ayırarak desteklerini esirgemeyen hakemlerimize teşekkür ederiz.

20/2/2023

Doç. Dr. Haydar ÇORUH
(Özel Sayı Editörü)

DÜMAD
WOJMUR

İÇİNDEKİLER / INDEX

Derleme Makaleleri / Review Articles

Mehmet KESKİN

Ermenilerin Sivas Vilayetindeki Durumu ve Türk Nüfus Hakkında Bir Değerlendirme 1-13

Nizam AŞKAR & Ahmet BAKKAL

Diyarbakır Vilayetinde Türk ve Ermeni Nüfusa Dair Bir Değerlendirme 14-24

Muhammed ÖZKAN & Recep KAHAN

Ermenilerin Elazığ Vilayetindeki Konumu ve Türk Nüfus..... 25-37

Sezgin ALEV & Bilal ATEŞ & Yasin GÜLİSTAN

XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Trabzon'un Demografik Yapısı..... 38-47

Sevil ARSLANTAŞ & Mustafa Barış ARSLANTAŞ & Süleyman Barış ARSLAN & Mehmet GÜN

XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Van'da Ermeni Nüfus ve Demografik Yapı..... 48-59

Şükrü YILMAZ & İbrahim ARSLAN & Mustafa Kemal ARSLAN

XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Suriye'de Ermeniler ve Türkler 60-72

Yakup AY & Şaban AY & İbrahim KAÇAR

Mesrob K. Krikorian'ın *Armenians in the Service of the Ottoman Empire 1860-1908, London 1977* Adlı Eserin Türk Kaynaklarına Göre Değerlendirilmesi (I)..... 73-90

Cemal GÜLİSTAN & Mevlüde GÜLİSTAN & İbrahim TUNA

Carl H. Kraeling'e Göre Antakya'da Yahudiler 91-108

Akın DÜZGÜN & İsmail ARSLAN

İsrael Benyakar ve Yuda Siliki'nin Türkçe-İbranice İbranice-Türkçe Sözlüğü Üzerine Bir Değerlendirme 109-124

Hüseyin SARIOĞLU & Serkan OFLAZOĞLU & Şahin EROĞLU

Charles D. Collins'a Ait Atlas Of The Sioux Wars Adlı Eserin Tanıtımı ve Değerlendirmesi 125-137

Arastırma Makaleleri / Research Articles

Feride GÜLER

Kuruluşundan XVIII. Yüzyıla Kadar Antakya ile Çevresinin Tarihi ve Ticareti'ne Genel Bir Bakış 158-174

Abdullah ÖĞÜT & Murat KILIÇ & Kazım COŞKUN

Vilayet-i Sitte'de Demografik Yapı (II)..... 175-193

Adem EKİNCİ

On Dokuzuncu Yüzyılda Ermenilerin Bitlis Vilayetindeki Durumu ve Türk Nüfus 194-203

Hanefi KAYA & Abdullah ÇAPAROĞLU

Amerika Kıtası'nın Keşfi ve Beyaz Adamın İskanı 204-226

Murat PEHLİVAN & Fatma Nur AKYILDIZ & Betül YAPAR & Hasan HARBUTOĞLU

Amerikalılar ile Kızılderililer Arasında İlk Temaslar Tecrit ve Asimilasyon (1820-1890)..... 227-241

Levent ARSLAN & Sezgin YILDIZ

Amerika Kitasında Kolonizasyon ve Birleşik Devletlerin Kuruluşu 242-260

Nurcan OFLAZOĞLU & Ali YILMAZ

Amerika Birleşik Devletlerinin Genişleme ve Büyük Devlet Olma Rüyası 261-286

Mehmet Metin DOĞAN & Sadık UYGUN & Selahattin MORKOYUN

Amerika Birleşik Devletlerinin Kuruluşu ve Dünya Hâkimiyeti Mücadelesi.....287-309

Mehmet TATAROĞLU & Gülsen Gülbin ALAKAY & Serkan ALKAÇ

XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Halep’inde Demografik Yapı..... 310-326

Ercan YÜCEL & Türkan YÜCEL

Kiliseler ve Mektepler Kanununa Gösterilen İç ve Dış Tepkiler (1909-1911)..... 327-368

İrfan DANACI & Songül DANACI

Çağdaş Türkiye’nin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ü Anlamak.....369-380

Ahmet Hasan BİLGİN & Esin BİLGİN & Mahmut GÜNÖR

Hatay Vilayetinin Kuruluş Döneminde Görev Yapan Valiler Hakkında Kısa Bilgiler (1942-1980)..... 381-410

Ceylan AŞKAR & Gökhan AKSOY & Mehmet Nadir BİLGE & Emine Kaya GÖKTAŞ

1980 Sonrası Hatay Valileri Hakkında Kısa Bilgiler (1980-2014).....411-441

Kenan ANDIÇ & Mehmet AYDIN & Şerife AYDIN

Hatay’da Üniversite Kurma Çalışmaları (1992-2001).....442-471

Ahmet Hayri YILMAZ & Ekrem TEMİZ & Gülistan BİNGÖL

Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Günü Kutlamaları (1995-2010).....472-503

Ali KAÇAR & Metin GÜNENÇ

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesinde Fiziki Yapılandırma ve Kampüs Çalışmalarının Tamamlanması.....504-533

